

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області річного плану діяльності на 2018 рік у ІУ кварталі

ЗМІСТ

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

- [1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад
- [1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД
- [1.3.] Децентралізація системи БПД
- [1.4.] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях
- [1.5.] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій

Розділ ІІ. Результативні показники діяльності

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1.] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

Проведення правопросвітницьких заходів для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення правових питань; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України

5 жовтня на базі Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області пройшла робоча нарада, мета якої - реалізація Меморандуму про співпрацю між Адміністрацією Державної кримінально-виконавчої служби України, Державною установою «Центр пробації» та Координаційним центром з надання правової допомоги від 17.09.2018.

Захід пройшов під головуванням директора **Марини Єлисеєвої**, а до обговорення основоположних питань долучилися начальник відділу Регіонального центру **Олена Іпатенко**, директор та інтегратор Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Денис Милокостий** та **Володимир Куценко**, начальник та провідний фахівець філії ДУ «Центр пробації» в Херсонській області **Оксана Кузьмич** та **Аліна Березницька**, а також співробітники Херсонського слідчого ізолятора, Дар'івської виправної колонії №10, Північної виправної колонії №90 та Херсонської виправної колонії №61.

Учасники зустрічі обговорили алгоритм спільних дій, проблемні питання, які виникають у клієнтів пробації під час звернення за вторинною правовою допомогою, шляхи їх вирішення, та підписали меморандуми про співпрацю.

Крім того, з метою підвищення рівня правової обізнаності суб'єктів пробації та реалізації пенітенціарної пробації на базі підрозділів філії ДУ «Центр пробації» в Херсонській області буде забезпечена робота дистанційних пунктів консультування, де фахівці системи БПД зможуть і надалі проводити прийом засуджених.

Результатом обговорення стало рішення про проведення в кожному районі області робочих зустрічей з представниками місцевих центрів з надання БВПД та узгодження спільних з уповноваженими органами з питань пробації Херсонської області правопросвітницьких заходів та заходів, які б забезпечили надання безоплатної правової допомоги засудженим особам.

Більш детально за посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2107-robocha-narada-2>

26 жовтня 2018 року фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області взяли участь у роботі тематичного засідання заступників директорів з виховної роботи загальноосвітніх шкіл обласного центру.

Захід відкрила начальник відділу з питань виховної роботи управління освіти Херсонської міської ради **Валентина Поздняк**, яка ознайомила колег з порядком денним, де окремим блоком стояли питання правового виховання, зокрема з протидії домашньому насильству та булінгу.

Для педагогів, які займаються виховною роботою, зустріч з правниками, їх дослідження та напрацювання, якими вони із задоволенням поділилися з присутніми, якраз була на часі. Адже випадки цькування серед підлітків завжди були частиною взаємовідносин школярів, однак останнім часом це ганебне явище стає більш помітним, бо набуває популярності насильницька модель поведінки в суспільстві. За даними, які оприлюднив Український інститут дослідження екстремізму, із проявами булінгу в нашій країні стикаються 8 із 10 дітей.

Злободенну тему підліткової агресії продовжила начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко**, яка в межах проекту «Я МАЮ ПРАВО!» розробила дві презентації «Шкільний булінг» - для молодшої і старшої школи.

«Як відомо, Україна входить у десятку країн Європи за рівнем поширення булінгу серед підлітків. Зважаючи на це, Міністерство юстиції України розпочало правопросвітницьку роботу в межах кампанії

«Стопбулінг», до якої активно долучились й фахівці системи БПД Херсонської області», - відзначила **Олена Вікторівна**.

Доповідач нагадала, що булінг (від англ. **bully** - залякувати, цькувати, задирати) – це прояв агресії з подальшим залякуванням особистості та повним підпорядкуванням собі і своїм інтересам. Така поведінка дає можливість булеру (агресору) самоствердитися за рахунок жертви та підвищити свій авторитет, але насправді приховує слабкість булера.

Учасники заходу обговорили ряд важливих питань, зокрема, види та причини булінгу, серед яких заздрість, помста, неприязнь, самоствердження, прагнення відновити «справедливість» тощо.

Окрім того, спікер зупинилась на чинниках, що призводять до агресії. Це культ насильства в суспільстві, негативний вплив ЗМІ, низький рівень культури і виховання, гіперопіка, байдужість з боку батьків, комп'ютерні ігри з елементами жорстокості, приниження тощо. Питання відповідальності за вчинення насильства також не оминуло уваги спікера.

29 жовтня до Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області завітала моніторингова група громадської спілки «Мережа правового розвитку», яка в рамках моніторингових візитів відвідала свої південні офіси.

Експерт та член правління Мережі **Анастасія Тароянц** і **Михайло Бардин** зустрілись з директором Регіонального центру **Мариною Єлисеєвою** та обговорили ряд важливих питань, з якими стикаються провайдери правової допомоги державної системи БПД та неурядових організацій.

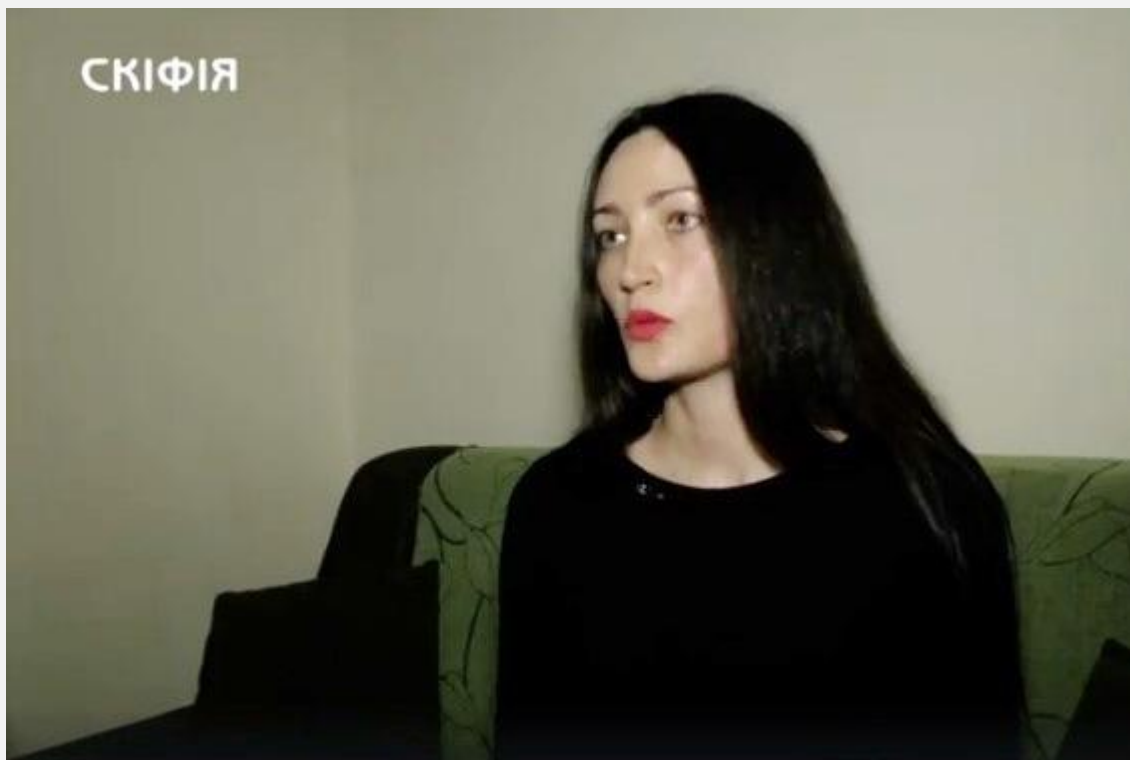
Нагадаємо, Херсонський офіс Мережі правового розвитку є давнім партнером Регіонального центру і саме на Херсонщині був підписаний перший протокол про перенаправлення клієнтів між державною системою БПД та недержавними провайдерами.

29 жовтня на телеканалі «Скіфія» Херсон вийшов сюжет за участі начальника відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олени Іпатенко, яка відповіла на запитання ведучої програми Оксани Хлебус щодо права військових на безкоштовну реабілітацію.

У сюжеті мова йшла про **Олександра Горбачевського**, уродженця села Ульянівка Скадовського району, який 10 вересня отримав поранення у голову під час бойових дій у зоні ООС.

Зараз боєць 36 бригади морської піхоти проходить лікування в Дніпрі в лікарні імені Мечникова. Два тижні тому він вийшов з коми. Попереду реабілітація, на яку потрібні гроші.

Чи має **Олександр Горбачевський** право на безкоштовну реабілітацію відповіла **Олена Іпатенко**.

Вона повідомила, що в Рівненській області є центр лікування і реабілітації учасників АТО, який спеціалізується на нейрохірургічних та черепно-мозкових травмах і де **Олександр Горбачевський** абсолютно безкоштовно може пройти реабілітацію.

*«Для того щоб туди потрапити, - продовжила юрист, - треба звернутися до Міністерства охорони здоров'я, а саме до в.о. міністра **Уляни Супрун** із заявою... Потрібно також посвідчення учасника бойових дій та направлення лікаря з відповідними аналізами, щоб точно розуміти картину захворювання».*

Більш детально за посиланням:

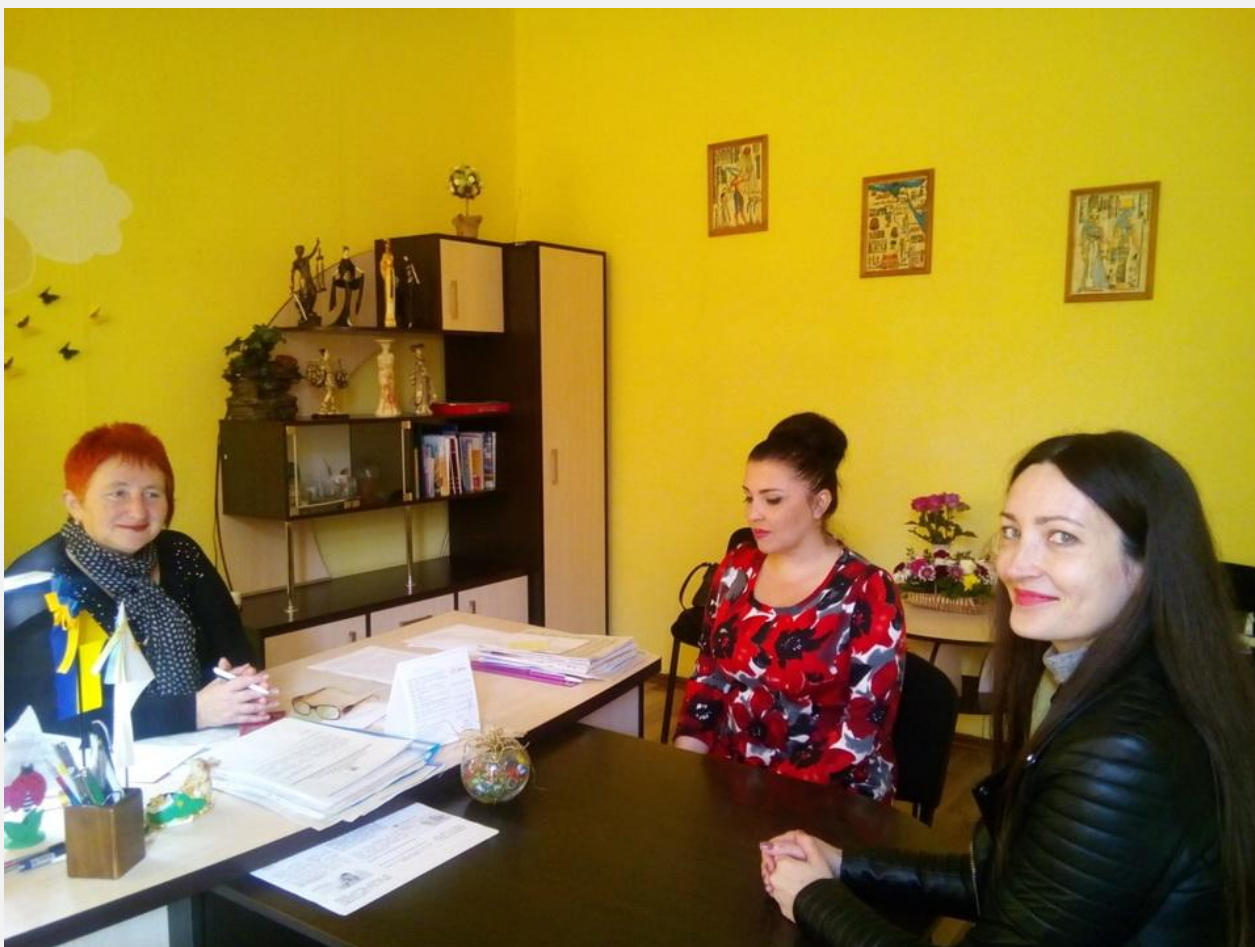
<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2133-komentar-iurysta>

30 жовтня фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області відвідали Херсонський ліцей журналістики, економіки та правознавства, де зустрілись з керівництвом та викладачами навчального закладу.

Під час робочої зустрічі начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** обговорила з директором ліцею **Іриною Едуардівною Завгородньою** та заступником директора з навчально-виховної роботи **Вікторією Леонідівною Дригваль** спільні заходи, їх тематику. Мова йшла не

тільки про лекції, правові години для учнів, семінари для вчителів, але й бесіди для батьків на такі болючі теми, як шкільний булінг, домашнє насильство, їх причини та наслідки і яка відповідальність настає за їх вчинення.

Як діяти вчителям, якщо в класі є факти знущань, цькування або залякування дітей; що робити, коли батьки не сприймають зауваження, що їх діти агресори – з цього почала розмову з педколективом **Олена Вікторівна** та представила дві свої презентації «Шкільний булінг», які зможуть використовувати в роботі як вчителі молодшої, так і старшої школи.

Вона повідомила, що булінг – явище не нове, воно завжди існувало, але останнім часом стало більш помітним і на яке вже не можна не реагувати. **Олена Вікторівна** закликала вчителів бути уважнішими до дітей, які знаходяться в зоні ризику і можуть стати жертвами булінгу. Це діти із малозабезпечених сімей; діти внутрішньо переміщених осіб; діти, які чимось відрізняються від інших, а також сором'язливі й нетовариські діти.

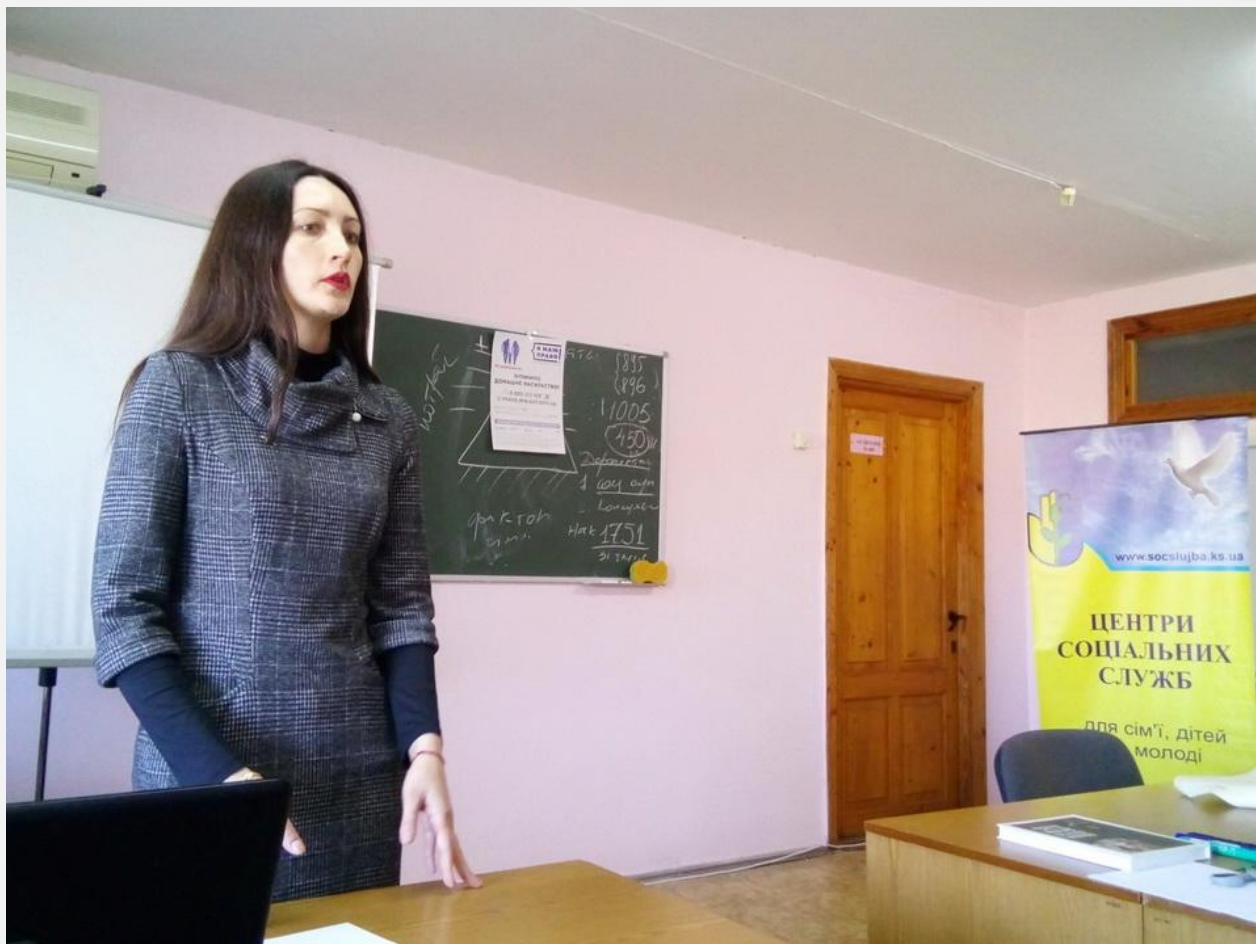

В ході зустрічі прозвучало багато запитань від вчителів, на які наша колега надала вичерпні відповіді. Освітян також зацікавили такі теми, як булер проти вчителя, якщо булер грає роль жертви; чи законним є вимоги батьків встановити в класах камери відеоспостереження тощо.

Олена Вікторівна ознайомила присутніх із загальнонаціональним правопросвітницьким проектом «Я МАЮ ПРАВО!», який інформує громадян про їхні права та навчає, як ці права захищати, і одним із його ключових елементів є надання безоплатної правової допомоги – чому, власне, також приділила увагу наша колега.

Соціальна робота вимагає від працівників соцзахисту не тільки певних знань соціології та психології, але і правознавства, тому юристи системи БПД дуже часто проводять для даної аудиторії заняття або правопросвітницькі заходи: 8 листопада за участі начальника відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олени Іпатенко працівники центрів соціальних служб області розглянули актуальні питання сімейного права.

Представляючи систему БПД, **Олена Іпатенко** пояснила, які види правової допомоги існують та хто має на неї право: якщо первинна правова допомога (консультації, роз'яснення з правових питань) надається всім без виключення особам, то вторинна (оформлення процесуальних документів, захист та представництво в суді) – тільки відповідним категоріям громадян згідно зі ст. 14 ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» та особам, чий дохід не перевищує двох прожиткових мінімумів.

Окремим блоком стояли питання щодо протидії домашньому насильству, адже соцпрацівникам доводиться працювати з різними сім'ями, у тому числі й проблемними, де має місце домашнє насильство.

В Україні проблема шкільного булінгу зараз дуже актуальна, тому не дивно, що цій темі приділяється першочергова увага як педагогів, так і фахівців системи БПД, які в рамках загальнонаціонального правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та інформаційної кампанії «СтопБулінг» плідно співпрацюють із навчальними закладами, ведуть просвітницько-виховну роботу з підлітками. Крім того, зустрічаються з батьками та вчителями, обговорюючи болючі питання, надаючи консультації та поради.

Засідання методичного об'єднання класних керівників, яке відбулось 31 жовтня в загальноосвітньому навчально-виховному комплексі №48, пройшло у формі тренінгу, який провела начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко**.

У теоретичній частині фахівець системи БПД розглянула природу булінгу, його види, причини, особливості булінгу в шкільному віці та проаналізувала, як поведінка батьків впливає на породження дитячої агресії.

Окрім того, **Олена Вікторівна** ознайомила вчителів зі своєю презентацією «Шкільний булінг», яку Управління освіти Херсонської міської ради рекомендувало використовувати під час класних часів та батьківських зборів.

Презентацію **Олени Іпатенко** можна переглянути за посиланням:

<https://drive.google.com/file/d/1dVHRtHGTNQZ4Vvl8DqBwemOdF-XkeV8k/view>

Аналізуючи причини шкільного булінгу, присутні дійшли висновку, що, крім помилкового уявлення підлітків про допустимість агресивної поведінки, бажання завоювати авторитет в очах однолітків, заздрості, жорстокості тощо, однією із першопричин дитячої агресії є жорстоке поводження батьків.

У практичній частині семінару класні керівники обговорили шляхи профілактики підліткової агресії, відпрацювали практичні технології, що дозволять здійснювати ефективну роботу щодо профілактики булінгу в шкільному колективі.

Чи знаєте ви свої права? Чи користуєтесь ними у повсякденному житті? Чи доводилось вам стикатися з домашнім насильством або булінгом? Відповіді на ці та інші питання отримали студенти Херсонського економічно-правового інституту від начальника відділу організації надання БВПД Олени Іпатенко, яка 20 листопада в рамках Тематичних тижнів права системи БПД зустрілась зі студентами I-II курсів факультету «Правознавство».

Обговорення актуальних проблем, з якими стикається сьогодні молодь, викликало невідомий інтерес у студентів. Разом з **Оленою Вікторівною** вони проаналізували причини булінгу, поговорили про кібербулінг, розглянули питання відповідальності за його вчинення та як діяти, коли тебе цькують однолітки, куди звертатися за допомогою. Присутні дізналися, що булінг - це агресивна і вкрай неприємна свідома поведінка однієї особи або групи осіб стосовно іншої особи, що супроводжується регулярним фізичним, психологічним і навіть економічним тиском.

Друга частина зустрічі була присвячена питанням ґендерної рівності та протидії домашньому насильству. **Фахівець Регіонального центру** пояснила, що під термін «домашнє насильство» згідно з ЗУ «Про запобігання та протидію домашньому насильству» підпадають усі акти фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, вчинені між колишнім чи теперішнім подружжям чи людьми, які разом живуть чи жили.

Робоча зустріч фахівців системи БПД Херсонській області з партнерами – ГО «Громадський центр «Нова Генерація», яка відбулась 21 листопада в Регіональному центрі з надання БВПД у Херсонській області, була пов'язана з обговоренням актуальних питань протидії насильству – у сім'ї, навчальних закладах, за ознакою статі.

До обговорення долучилися виконавчий директор ГО «Громадський центр «Нова Генерація» **Оксана Глебушкіна**, директор і начальники відділів Регіонального центру - **Марина Єлісєєва, Олена Іпатенко, Максим Магда, Лариса Аболончикова** та керівник Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Денис Милокостий**.

Сторони затвердили план спільних заходів на наступний місяць, обмінялися думками щодо його реалізації та обговорили деталі.

Фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області в межах тематичних тижнів права системи БПД продовжують інформаційну кампанію з протидії насильству серед молоді. 23 листопада відповідна лекція, на яку зібралось близько 150 першокурсників, пройшла на базі Херсонського базового медичного коледжу.

Начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** розповіла першокурсникам про булінг, його причини та види, зупинились на найбільш поширеному серед молоді виду психологічного тиску – кібербулінгу, причому все супроводжувалось показом презентації, наведенням цікавих реальних фактів та практичними порадами: як діяти, якщо стали свідками булінгу, куди звертатися по допомогу тощо.

Тож заклик правника бути уважнішими до однолітків, які знаходяться в зоні ризику і можуть стати жертвами булінгу - мав відповідну реакцію. За словами Олени Вікторівни, це діти із малозабезпечених сімей; діти внутрішньо переміщених осіб; діти, які чимось відрізняються від інших, а також сором'язливі й нетовариські діти.

Що таке шкільний булінг і як йому протистояти? Цій темі була присвячена виховна година, яку в межах проекту «Я МАЮ ПРАВО!» провела для учнів 9-Б класу Херсонської загальноосвітньої школи №55 начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олена Іпатенко.

Фахівець системи БПД відзначила, що загальнонаціональний проект Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» навчає дорослих і дітей користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення.

Олена Вікторівна розповіла дітям про їхнє право на безоплатну правову допомогу та наголосила, що звертатися за консультаціями можуть не тільки їх батьки, вчителі, але і вони самі до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги.

Як відомо, діти є найбільш вразливою категорією, вони соціалізуються, навчаються різним моделям поведінки, і булінг, на жаль, стає однією з таких моделей. Під час презентації «Шкільний булінг» фахівець системи БПД розказала про його види та причини, серед яких заздрість, помста, неприязнь, самоствердження, прагнення відновити «справедливість», нейтралізація суперника, задоволення садистських потреб.

Окрім того, спікер зупинилась на чинниках, що призводять до агресії. Це культ насильства в суспільстві, негативний вплив ЗМІ, низький рівень культури і виховання, гіперопіка, байдужість з боку батьків, комп'ютерні ігри з елементами жорстокості, приниження тощо.

27 листопада за ініціативи Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Херсонській області та старшого інспектора з особливих доручень Управління забезпечення прав людини Національної поліції України Іллі Андрійовського відбувся круглий стіл «Протидія домашньому насильству та шляхи його подолання».

Як зазначили організатори, захід був приурочений до Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», яка щороку з 25 листопада (Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок) по 10 грудня (День прав людини) проходить в Україні, ставлячи насильство над жінками і порушення прав людини в один ряд.

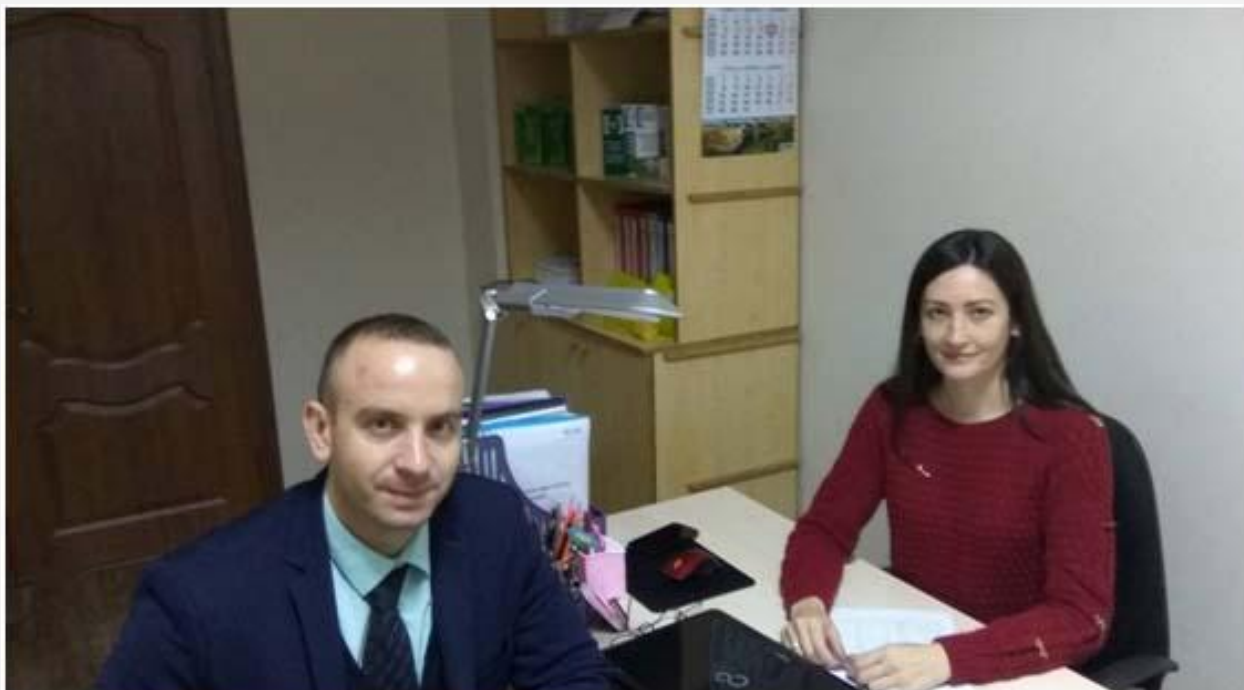
Саме в такому контексті й тривало обговорення злободенних питань, до якого активно долучилися не тільки фахівці системи БПД Херсонщини та Управління забезпечення прав людини Національної поліції, але й регіональний представник та координатор Уповноваженого ВРУ з прав людини, працівники ювенальної превенції, патрульної поліції, Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Гончара.

Розроблена **Оленою Вікторівною** презентація «Причини домашнього насильства, шляхи запобігання йому та протидії» викликала зацікавленість аудиторії, бо містила різнопланову змістовну інформацію – від переліку відповідних законів та офіційної статистики до характеристики основних ознак цього явища та типових рис кривдника і жертви.

Чи дійсно жінки в Україні мають рівні можливості з чоловіками? Чи актуальним на сьогодні є питання дискримінації за ознакою статі? Чи дотримуються гендерної рівності в Нацполіції та системі БПД? Що змінилось з появою жінок в Нацполіції? Як впроваджується принцип фемінітиви, тобто використання саме жіночої приналежності в назві посад? – цим темам була присвячена передача «Гарний вечір без обмежень» на радіо «Таврія», яка в рамках тематичних тижнів права системи БПД вийшла в ефір 29 листопада 2018 року.

Начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** та старший інспектор Управління забезпечення прав людини Нацполіції в Херсонській області **Ілля Андрійовський** разом з ведучою програми **Юлією Шейко** досліджували дану проблему, аналізували статистику, обмінювалися думками.

Більш детально – в програмі «Гарний вечір без обмежень» з **Юлією Шейко**:

https://drive.google.com/file/d/16gMmcdNTK_H9JgRNzL8tbHPWnOnHR2Vt/view

«Права жінок = права людини»; «30% жінок в Україні страждають від насилля»; «Тільки в Херсоні як мінімум 40 тисяч жінок піддаються домашньому насильству, але нас ніхто не бачить і не чує», - так сьогодні, 30 листопада, зустрічали депутатів міської ради активістки громадських організацій, які об'єдналися в коаліцію «Херсон без насилля». До акції долучилися й фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області на чолі з директоркою Мариною Єлисеєвою.

«Щоденно в усьому світі від рук близьких та родичів гине 137 жінок, і найчастіше вони страждають у власному домі, - такі шокуючі дані ООН, які, на жаль, торкаються й України, приводили представниці системи БПД». Тому **Марина Єлисеєва**, користуючись нагодою, закликала не замовчувати випадки насильства. Разом з тим, вона повідомила про право всіх постраждалих від насильства на безоплатну вторинну правову допомогу, тобто складання процесуальних заяв, представництво в суді, захист адвоката.

Більш детально - в сюжеті на телеканалі «Скіфія». Херсон:

<https://www.facebook.com/skifijantku/videos/212805522979167/>

На цьому акція не завершилась - фахівчині Регіонального центру вийшли на вулиці міста і провели вуличне інформування, під час якого перехожі дізналися, які проблеми можна вирішити, звернувшись до наших центрів і бюро; що жертвою домашнього насильства може стати не тільки жінка, але й дитина, чоловік, людина похилого віку або особа з інвалідністю. Про право всіх постраждалих на вторинну правову допомогу та створення у Херсоні Кризового центру – також йшла мова.

Наступного дня вуличне інформування продовжилось в Каланчацькому районі - заступниця начальника відділу фінансів **Олена Середенко**, яка є волонтером громадської організації «Спілка жінок

Херсонщини», розповіла мешканцям сіл Гаврилівка Друга та Бабенківка Перша про систему безоплатної правової допомоги, які послуги можна отримати та хто має право на вторинну правову допомогу. Але особливу увагу приділила темі насильства – в сім'ї, за ознакою статі, у дитячому середовищі, тому що активістки цієї громадської організації опікуються дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

28 листопада начальниця відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Світлана Ребриста та головний спеціаліст Олешківського бюро правової допомоги взяли участь у роботі круглого столу «Протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству на рівні територіальної громади», ініціатором якого виступив Голопристанський місцевий центр з надання БВПД.

Представники органів державної влади, місцевого самоврядування, пробації, поліції, соцзахисту, відділів освіти, громадськості Голопристанського району разом з представниками моніторингової місії ОБСЄ **Ендрю Овербахером**, Фонду Народонаселення ООН в Україні **Анжелою Литвиненко** та психологами мобільної бригади **Анастасією Єрмаковою** та **Світланою Підгорною** обговорили ключові положення законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, обмінялися досвідом та визначили методіку взаємодії у сфері запобігання та протидії цим явищам.

Начальниця відділу представництва Голопристанського місцевого центру **Вікторія Комаренко**, використовуючи мультимедійну презентацію, ознайомила присутніх з діючими законодавчими актами та тими, що набирають чинність з 2019 року у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та гендерно зумовленому насильству.

Про заходи з протидії насильству, порядок реагування органів поліції на повідомлення про випадки домашнього насильства, їх кількість та види відповідальності за його вчинення розповів представник Голопристанського ВП ГУНП у Херсонській області **Євген Антонов**.

Тему відповідальності за вчинення насильства продовжила заступниця начальника районного відділу філії ДУ «Центр пробації» **Оксана Кравчук**, яка проаналізувала виконання рішень суду відносно осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності.

Директор Територіального центру соціобслуговування **Тетяна Тамазликерь**, своєю чергою, розповіла про роботу із сім'ями, в яких виявлено випадки домашнього насильства.

Регіональний представник Фонду народонаселення ООН в Україні **Анжела Литвиненко** наголосила на важливості створення робочої групи для забезпечення міжвідомчої співпраці щодо реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на місцевому рівні.

Про функціонування на території Херсонської області, зокрема в Білозерському, Олешківському та Голопристанському районах, мобільних бригад розповіла психолог **Анастасія Єрмолаєва**, які надають психологічну допомогу всім постраждалим від насильства.

В ході дискусії **Світлана Ребрита** запропонувала уповноваженим суб'єктам вирішити питання щодо можливості створення у місті Гола Пристань притулку чи реабілітаційного центру на 3-5 місць для осіб, які потерпають від насильства.

Про негативний вплив на дітей проявів насильства в родині та зростання агресивної поведінки в учнівському середовищі розповіли начальник служби у справах дітей Голопристанської РДА **Ірина Писарева** та головний спеціаліст служби у справах дітей виконкому Голопристанської міської ради **Майданюк Наталія**, а президент БО Фонд громади міста Гола Пристань **Світлана Михолат** ознайомила учасників з проектною діяльністю «Попередження насильства над дітьми у школах», яка впроваджується Херсонським ОЦ «Успішна жінка».

За підсумками засідання круглого столу фахівці Голопристанського місцевого центру запропонували ухвалити резолюцію, проект якої розданий учасникам круглого столу для погодження та остаточного затвердження.

Як зазначили організатори, представники суб'єктів, які реалізують державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, були єдині в тому, що спільні дії державних органів влади та громадських організацій – єдиний шлях створення ефективного механізму запобігання та протидії домашньому насильству.

З початку цього року новими клієнтами системи БПД, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, стали всі діти України. Адже в міру дорослішання дитина відкриває нові можливості, набирається досвіду, а значить – отримує нові права, обов'язки, відповідальність. Тож які права мають діти і як їх захищають говорили в студії програми «Тема дня» на телеканалі «Скіфія» начальник відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олена Іпатенко, шкільний психолог Галина Гуренок та ведуча програми Марина Молода.

Олена Іпатенко пояснила, що безоплатна вторинна правова допомога обмежена законодавством, тому первинну правову допомогу, тобто консультації та роз'яснення з правових питань можуть отримати всі громадяни України, особи без громадянства та іноземці, які перебувають на території України на законних підставах. А вже вторинна правова допомога (складання документів процесуального характеру, представництво в суді, захист) передбачена лише для обмеженого кола осіб, до яких, власне, й відносяться всі діти.

З якого віку найчастіше звертаються за правовою допомогою діти? Який порядок отримання дитиною вторинної правової допомоги? Якщо дитина не зможе звернутися до центрів безоплатної правової допомоги без законного представника, їй буде надана допомога? Якщо дитина поскаржиться на батьків, чи не вийде так, що її позбавлять родини, а батьків – прав? Ось не повний перелік питань, на які дала вичерпні відповіді фахівчиня системи БПД.

Окрім того, **Олена Іпатенко** представила відповідну інфографіку, навела приклади успішних справ щодо захисту прав дітей та роз'яснила, як врегульовуються конфлікти за допомогою медіації.

Більш детально – в програмі «Тема дня»:

<https://www.facebook.com/skifijantku/videos/209829589933106/>

До 70-ї річниці прийняття Загальної Декларації прав людини в Херсонському економічно-правовому інституті відбулась конференція «Права людини: сучасні виклики» за участі представників правоохоронних та правозахисних органів, викладачів і студентів ХДУ, ХЕПІ та Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ. Безоплатну правову допомогу представляли начальники відділів Регіонального та Херсонського місцевого центрів з надання БВПД Олена Іпатенко та Володимир Куценко.

Організатори заходу - Регіональний представник та координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Херсонській області **Лілія Афанасіаді** та **Оксана Тропіна** – пояснили, для чого були створені регіональні представництва та які задачі вирішують.

«Ми стоїмо на захисті прав усіх», - підкреслила **Олена Іпатенко**, представляючи систему безоплатної правової допомоги і більш детально розповіла, які задачі вирішує Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області.

Окрім того, присутні дізналися про порядок отримання безоплатної первинної правової допомоги, порядок звернення за вторинною правовою допомогою, роботу мобільних та дистанційних пунктів консультування.

У Всеукраїнський тиждень права та відзначення Міжнародного дня прав людини у Херсонському слідчому ізоляторі пройшов ряд інформаційно-просвітницьких заходів.

Як зазначили організатори, з метою формування правової освіченості, підвищення загального рівня правової культури, виховання у засуджених до позбавлення волі та узятих під варту поваги до закону і прав людини, вдосконалення системи правової освіти до установи запрошено начальницю відділу безоплатної вторинної правової допомоги Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олену Іпатенко**.

Фахівчиня системи БПД зустрілася із засудженими дільниці ресоціалізації та ув'язнених установи і розповіла про основні положення Закону України «Про безоплатну правову допомогу», роз'яснила порядок дії Закону, форми захисту прав засуджених у разі їх порушення. А спільно з працівниками відділу соціально-виховної та психологічної роботи провела цікаві вікторини «Ти і твої права», «Чи знаєш ти закон?».

Окрім того, **Олена Вікторівна** обговорила із засудженими питання щодо особливостей порядку звернення до Регіонального центру з надання БВПД та надала алгоритм дій для отримання безоплатної вторинної правової допомоги під час подальшої реалізації порушених у зверненнях питань.

Необхідно сказати, що засуджені отримали попередню консультацію з юридичних питань, адже мали змогу поставити запитання правового характеру.

Всеукраїнський тиждень права, який цього року почався 10 грудня і присвячений 70-ій річниці прийняття Загальної декларації прав людини, запам'ятається херсонцям низкою цікавих заходів, серед яких, безумовно, відкриті покази кінострічок в рамках XV

Мандрівного міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA.

Перегляду фільмів про права людини передувала інформаційно-просвітницька акція, яка відбулась в торговельно-розважальному центрі «Фабрика», під час якої херсонці і гості міста не тільки спілкуватися з правниками, відповідали на запитання правового характеру, обмінювалися думками, але й долучилися до будівництва символічної «стіни» прав людини, які найчастіше порушуються в Україні.

Цікаве спостереження зробили організатори акції. Зокрема, виконавча директорка ГО «Громадський центр «Нова Генерація» та регіональна координаторка фестивалю **Оксана Глебушкіна** зауважила, що, виявляється, *«молодь звертала увагу на проблеми, пов'язані зі свободою слова та правом на освіту, а люди середнього віку найчастіше згадували про захист власності, ефективність захисту та відшкодування в разі незаконного засудження».*

Окрім того, херсонці мали змогу отримати безкоштовні юридичні консультації, які надавали громадянам юристи системи БПД - **Олена Іпатенко, Максим Магда, Володимир Куценко** та їх колеги з ГО «ІРЦ «Правовий простір» - **Сергій та Маргарита Плахотнюки.**

Консультації проводились з багатьох питань, найпоширенішими з яких були питання сімейного та спадкового права, соціального забезпечення, порядок отримання субсидій, функціонування ОСББ тощо.

Треба сказати, що на запрошення Регіонального центру з надання БВПД до акції долучилися й працівники Корабельного, Дніпровського та Суворовського районних відділів філії Державної установи «Центр пробації» в Херсонській області спільно з суб'єктами пробації.

Більш детально – в сюжеті на телеканалі «Скіфія».Херсон:

<https://www.facebook.com/skifijantku/videos/206387126961516/>

Потім в кінотеатрі «Multiplex» відбувся показ документальних фільмів в рамках XV Мандрівного міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA: «Моя щаслива непростя родина», «Діти териконів» та «Бабця» з подальшим обговоренням.

В обговоренні взяли участь не тільки глядачі, але й ведуча **Оксана Глебушкіна**, юристка системи БПД **Олена Іпатенко**, психологи Центру психологічної допомоги **Антоніни Продос**, представники правозахисних організацій, які висловили свої враження і обмінялися думками щодо піднятих у кінострічках тем - булінг у навчальних закладах, прояви агресії та дискримінації в суспільстві.

Як зазначили херсонці, комплексні заходи з нагоди Всеукраїнського тижня права та Міжнародного дня прав людини, які пройшли на ТРЦ «Фабрика», зацікавили їх і, крім приємних вражень, вони отримали багато корисної інформації, що, безумовно, сприятиме підвищенню правової грамотності населення.

11 грудня на радіо «Куреш» в рамках Всеукраїнського тижня права вийшла в ефір чергова програма «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО» для внутрішньо переміщених осіб, в якій начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олена Іпатенко розбирається в нюансах отримання жителями АР Крим пенсійних виплат.

Серед основних прав і свобод людини є право кожного на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї. І сьогодні, коли минає 70 років з дня Проголошення Загальної декларації прав людини, представники вразливих верств населення, ряди яких з 2014 року поповнилися внутрішньо переміщеними особами, вимушені докладати певних зусиль, аби відстояти права, що досить часто порушуються.

Питання, яке має першорядне значення для громадян України, що вийшли на заслужений відпочинок, **Олена Іпатенко** розглянула на конкретних прикладах. Вона пояснила, хто з мешканців АР Крим має право на пенсійні виплати на материковій частині України, які документи слід зібрати, з якими можливими проблемами вони можуть зіткнутися, де отримати правову допомогу тощо.

Звертаючись до слухачів, юрист вкотре підкреслила, що вони завжди мають право на безоплатну правову допомогу та нагадала номер гарячої лінії системи БПД.

Більш детально – в програмі «ЦЕ ВАШЕ ПРАВО» з **Оленою Іпатенко**:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=E_gXvazoork

Створення належних умов для безпечної системи освіти є сьогодні одним із пріоритетних завдань як для освітян, так і правників. І правопросвітницька робота наших колег – важливий крок у цьому напрямку.

Так, 12 грудня в гімназії № 3 для педагогів, відповідальних за безпеку дітей, та заступників директорів з виховної роботи начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** провела тематичну лекцію з протидії булінгу в рамках загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та Всеукраїнського тижня права.

Учасники зустрічі обговорили багато важливих питань: види булінгу, форми прояву, відповідальність за насильство, але більш детально розбирались в причинах дитячої жорстокості. Серед яких **Олена Іпатенко** відзначила помилкове уявлення дітей про допустимість агресивної поведінки, бажання завоювати авторитет в очах однолітків та повернути увагу дорослих, компенсація за особистісні невдачі, нудьга, заздрість, злість, жорстокість, підлість, тиск та жорстоке поводження *батьків*.

Зупинилась спікер й на чинниках, що призводять до агресії. Це культ насильства в суспільстві, негативний вплив ЗМІ, низький рівень культури і виховання, гіперопіка, комп'ютерні ігри з елементами жорстокості, приниження, байдужість з боку батьків тощо.

Як відрізнити правдиву інформацію від фейкової? Як не стати жертвою шахраїв у соцмережі? Що таке фішинг? Яка відповідальність наступає за вчинення шахрайства та кібершахрайства? Ці теми обговорювали 13 грудня в прямому ефірі на Українському радіо Херсон в передачі «Про це говорять».

Гості студії, якими стали юристка Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** та програміст **Ярослав**

Концевий, прокоментували резонансні випадки.

Необхідно сказати, що тема передачі зацікавила слухачів і до редакції постійно телефонували херсонці, які ділилися своїм сумним досвідом, ставили запитання, а начальниця відділу комунікацій Національної поліції у Херсонській області **Ірина Атаманенко** зазначила, що з початку цього року зареєстровано 844 факти шахрайства, близько 300 з них розкрито. Найбільш поширеними видами є шахрайства, пов'язані з банківськими картками та шахрайства, вчинені через соціальні мережі.

Більш детально - в передачі «Про це говорять» з **Тетяною Герман:**

<https://www.facebook.com/groups/318970791863486/permalink/567495677010995/>

14 грудня в рамках Всеукраїнського тижня права вийшла в ефір програма «Гарний вечір без обмежень» на обласному радіо «Таврія», в якій начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Олена Іпатенко разом з ведучою Юлією Шейко говорили про права дитини, досліджували актуальність проблематики, аналізували статистику, обмінювалися думками.

Дитина – повноцінна особистість, яка має права і свободи, що задекларовані кожною цивілізованою країною. Але в реальному житті регулярно відбуваються ситуації порушення прав дитини, причому самі порушники навіть не усвідомлюють цього. Парадоксально, але частіше порушення прав дитини відбуваються в сім'ї.

Чи

достатньо дорослі піклуються про права дітей? Які проблеми хвилюють підлітків? Чи потерпають вони від агресії в навчальних закладах? З якого віку дитина може працювати? - питання, на які звернула увагу гостя студії, нагадавши слухачам, що міжнародний правовий документ, у якому закріплені гарантії прав дитини, - це Конвенція ООН про права дитини, яка ратифікована Україною.

Не оминула уваги спікера й така проблема, як дитяча смертність, неналежне забезпечення права дитини на охорону здоров'я, бо, на глибоке переконання **Олени Іпатенко**, «оздоровлення дітей - складова гармонійного розвитку особистості».

Більш детально – в програмі «Гарний вечір без обмежень» з **Юлією Шейко**:

<https://drive.google.com/file/d/16-HhUYRC3P47G4lwGwTbTglPf1juyq2S/view>

Проблема, яка останнім часом стала однією з найбільш обговорюваних у навчальних закладах, суспільстві, ЗМІ зібрала 14 грудня учнів загальноосвітньої школи № 31 та правників, які в рамках інформаційної кампанії «СтопБулінг» та Всеукраїнського тижня права провели тематичну лекцію, презентували довідково-інформаційну платформу правових консультацій «WikiLegalAid» та відповіли на чисельні запитання підлітків.

Зустріч відбулася в Херсонській центральній міській бібліотеці імені Лесі Українки, і для вирішення та профілактики проблемних питань долучилися начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Олена Іпатенко** та представниця ГО «Громадський центр «Нова генерація» **Наталія Дорофєєва**.

Підлітки дізналися про види та ймовірні причини булінгу, серед яких заздрість, помста, неприязнь, самоствердження, прагнення відновити «справедливість», нейтралізація суперника, задоволення садистських потреб. Не оминуло уваги спікерів й питання відповідальності за вчинення насильства, яке дуже зацікавило аудиторію.

Проговорили можливості протидії булінгу та допомоги у разі потреби. Окрім того, діти отримали корисну інформацію про безоплатну правову допомогу, її види та куди звертатися, якщо відносно них вчиняються протиправні дії.

Несподіваною для них була новина, що всі діти з початку цього року мають право на вторинну правову допомогу, тобто захист адвоката, представництво в суді, складання процесуальних документів. Не зайвою була інформація про можливість отримати правову консультацію не тільки в місцевих центрах, а також зателефонувавши на **єдиний телефонний номер безоплатної правової допомоги**.

Окрім того, **Олена Іпатенко** показала, як можна отримати юридичну консультацію самостійно, скориставшись довідково-інформаційною базою правових консультацій «WikiLegalAid».

З 10 по 14 грудня 2018 року – коли тривав Всеукраїнський тиждень права став для учнів загальноосвітніх шкіл області приємним і трохи несподіваним: замість традиційних лекцій дітям була запропонована «Важниця права» - перша в Україні настільна гра, що дає корисні підказки з українського законодавства.

Ініціатором та координатором проведення правопросвітницького заходу, у такому форматі, була начальниця відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД **Світлана Ребреста**, яка зазначила: *«За достатньо короткий проміжок часу «Важниця права» завоювала популярність у юристів, освітян та школярів Херсонщини. Правопросвітницькі заходи з її використанням провели 13 бюро правової допомоги, які є структурними підрозділами Голопристанського, Каховського та Херсонського місцевих центрів з надання БВПД. Гра побудована таким чином, що всі учасники в прямому сенсі «захоплюються» нею і проявляють жвавий інтерес завдяки неформальній атмосфері. Тож школярі отримали правові знання, які базуються на власних спостереженнях, а також новий соціальний і правовий досвід поведінки».*

Як відбувалося знайомство з «Важницею правовою» на території Херсонської області, які враження отримали учасники гри можна переглянути за цим посиланням:

<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2170-hra-i-aka-zakhopliuie-i-doroslykh-i-ditei>

В рамках Всеукраїнського тижня права та загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!» для прикордонників Азово-Чорноморського регіонального управління фахівці системи БПД та територіальної юстиції 14 грудня провели планове заняття зі службової підготовки.

Начальник відділу забезпечення якості правової допомоги Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Максим Магда** та представниця ГТУЮ в Херсонській області **Анастасія Веселовська** нагадали, що Всеукраїнський тиждень права цього року присвячений 70-й річниці прийняття Загальної декларації прав людини і що надання безоплатної правової допомоги є одним із ключових елементів реалізації правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

Тому більш детально **Максим Магда** розповів про систему БПД, як вона представлена на Херсонщині, які послуги надає, чим відрізняється первинна від вторинної правової допомоги та хто має на неї право, а також порядок звернення та особливості надання правової допомоги в кримінальному і цивільному процесах.

Відповідаючи на запитання прикордонників, **Максим Магда** повідомив, що відтепер правову консультацію також можна отримати в онлайн режимі за допомогою інформаційно-правової бази «WikiLegalAid».

Заходи, що проводяться в інших державних (комунальних) установах та організаціях іншої форми власності з питань основних напрямків роботи центрів БПД, у тому числі у ЦППК

28 грудня 2018 року, начальниця відділу Регіонального центру з надання БВПД Олена Іпатенко з робочим візитом побувала у відділенні №265/21 АБ «УКРГАЗБАНК» Херсонської обласної дирекції.

Фахівчиня Регіонального центру поспілкувалася з керівництвом та співробітниками вказаної установи та розповіла про функціонування системи БПД, її структуру, як вона представлена на Херсонщині.

Пояснила, чим первинна правова допомога відрізняється від вторинної та які категорії осіб мають право на вторинну правову допомогу, тобто захист адвоката, представництво інтересів у суді, складання процесуальних документів тощо.

Окрім того, **Олена Іпатенко** проконсультувала банківських працівників з питань сімейного та спадкового права.

[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж системи БПД.

Розвиток людських ресурсів, в тому числі параюристів місцевих центрів (відділи БППД, представництва, правопросвітництва та бюро) для виконання функцій представництва адвокатів, провайдерів БВПД

З метою консолідації зусиль у розвитку правового захисту населення 24 жовтня 2018 року на базі Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області відбулося урочисте підписання Угоди про співпрацю та взаємодію між очільниками системи БПД Сумщини, Полтавщини та Херсонщини.

Документ своїми підписами закріпили **Олена Демченко, Олександр Черчатий та Марина Єлисеєва** за участі першої заступниці директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Оксани Василяки**.

Метою даної Угоди є об'єднання зусиль її підписантів для реалізації завдань, встановлених Законом України «Про безоплатну правову допомогу», спрямованих на підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правапросвітництво); надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги; забезпечення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції України; пошук інноваційних форм в роботі щодо надання правових послуг (інформації, консультації і роз'яснення з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру).

Необхідно зазначити, що передувала цій події кропітка і спільна робота працівників відділів моніторингу відповідних регіональних центрів – **Анжели Хоменко, Світлани Ребрисної та Наталії Поставської**, яка тривала з квітня поточного року.

Нагадаємо, що навесні 2017 року Координаційним центром з надання правової допомоги до структури регіональних центрів були введені відділи моніторингу діяльності місцевих центрів, і координаційні функції РЦ відносно МЦ, за результатами моніторингових спостережень були доповнені такими напрямками, як можливість надання рекомендацій керівникам місцевих центрів на коригування поточного стану та досягнення поставлених цілей, ефективне та раціональне використання матеріальних, фінансових, людських ресурсів та надання працівникам місцевих центрів консультативно-методичної допомоги, що належить до компетенції цих відділів.

Даний напрямок роботи дозволив фахівцям з моніторингу аналізувати і вивчати кращі практики та інноваційні підходи в роботі місцевих центрів, а міжрегіональна комунікація працівників цих відділів з різних областей України та консультативно-методична допомога в реалізації цього проекту з боку управлінь координації системи БПД та інформаційних технологій та аналізу даних Координаційного центру з надання правової допомоги знайшли своє практичне втілення в розробці електронного інформаційно-правового ресурсу (далі –ІПР).

Мета даного ІПР - досягнення загальних цілей діяльності шляхом взаємодії та обміну позитивним досвідом в роботі, швидкий обмін наявною тематичною правовою інформацією, ефективне та раціональне використання матеріальних, фінансових і людських ресурсів.

З метою підвищення кваліфікаційного рівня своїх працівників, забезпечення ефективного та раціонального використання матеріальних, фінансових і людських ресурсів директори регіональних центрів з надання БВПД у Сумській, Полтавській та Херсонській областях у межах укладеної Угоди про співпрацю та взаємодію узгодили сприяння передачі один одному наявного практичного досвіду та консультативно-методичних напрацювань шляхом оприлюднення їх на спеціально налаштованому

програмному забезпеченні для управління проектами невеликих груп – електронному інформаційно-правовому ресурсі.

Учасники заходу мали можливість ознайомитися з ІПР, його структурою та перевагами у користуванні.

Також необхідно додати, що ІПР високо оцінений працівниками системи БПД Херсонської області, у зв'язку з чим вони висловили слова подяки директорам вищезазначених регіональних центрів за оцінку їх роботи, підтримку ініціатив та можливість швидко ознайомитися з досвідом колег з інших регіонів і використовувати його у своїй правопросвітницькій діяльності.

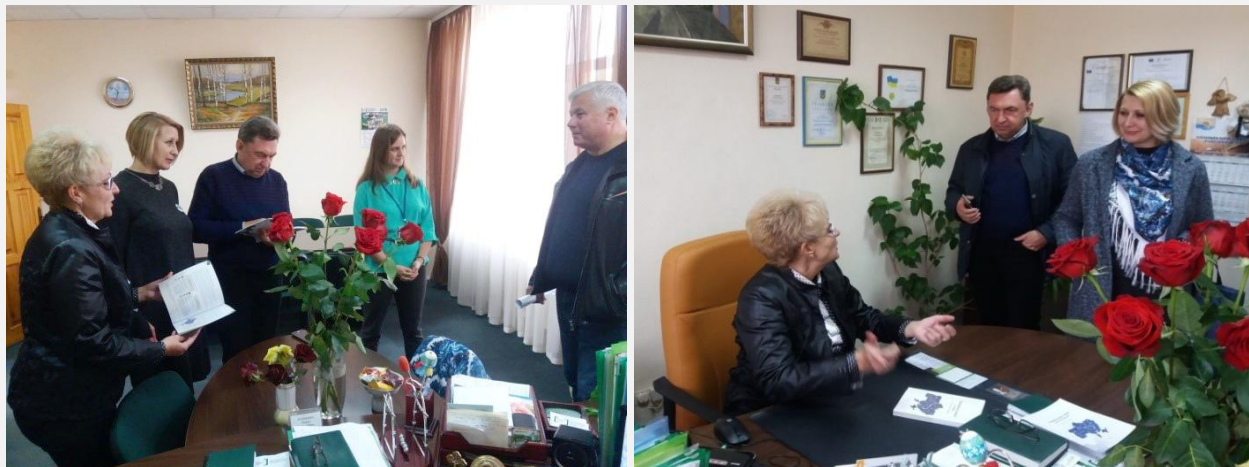
З 23 по 26 жовтня директор та начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Марина Єлисеєва та Світлана Ребриста з робочим візитом відвідали своїх колег у Сумській та Полтавській областях. Мета візиту – обмін позитивним досвідом.

Наші фахівці зустрілися з працівниками всіх структурних підрозділів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області, ознайомилися з роботою кол-центру, чергової частини вказаного центру,

обмінялися методичними напрацюваннями в напрямках надання безоплатної вторинної правової допомоги із директором **Оленою Демченко** та її заступником **Валентиною Волобуєвою**.

Прикметно, що в цей же час даний Регіональний центр відвідав і директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області **Василь Попадинець**. Тож наші фахівці, перебуваючи на Сумщині, мали практичну можливість дізнатися про окремі аспекти організації роботи структурних підрозділів своїх колег із Закарпаття.

З метою вивчення кращих практик під час надання первинної правової допомоги та здійснення правопросвітницьких заходів наші колеги взяли участь у засіданні круглого столу, який пройшов у Сумському місцевому центрі за ініціативи його директора - **Валентини Трошечко**.

Вона поділилася досвідом роботи очолюваного нею місцевого центру з органами місцевого самоврядування, місцевої влади в частині співпраці та надання первинної правової допомоги.

Фахівці з моніторингу від регіональних центрів у Херсонській та Сумській областях **Світлана Ребрита** та **Наталія Постаєвська** надали консультативно-методичну допомогу працівникам відділу правової інформації та консультацій Сумського місцевого центру з питань застосування земельного законодавства та обговорили законодавчі зміни щодо земель сільськогосподарського призначення.

Окрім того, у Сумському місцевому центрі наші фахівці провели робочу зустріч з директором Конотопського місцевого центру з надання БВПД **Олександром Мухом** та, користуючись нагодою, подякували особисто йому та працівникам його колективу за позитивний досвід щодо розробки електронних форм обліку правопросвітницьких заходів, яким вони поділилися на початку літа з Бериславським і Каховським місцевим центрами в рамках обміну позитивним досвідом між моніторами регіональних центрів у Херсонській та Сумській областях.

Цього ж дня фахівці системи БПД мали нагоду ознайомитися і з роботою Тростянецького бюро правової допомоги, в якому колеги з Херсонщини та Закарпаття радо зустрічали директор Охтирського місцевого центру з надання БВПД **Тамара Козир** та головний спеціаліст **Валерій Лебідь**.

Наталія Поставська звернула увагу своєї колеги **Світлани Ребростої** на скриньку «для відгуків» та зміст анкет до неї. Користуючись нагодою, фахівці з моніторингу разом з працівниками вивчили зміст анкет клієнтів, які залишили лише позитивні відгуки і високі оцінки діяльності роботи працівників Тростянецького бюро.

Керівники регіональних центрів - **Олена Демченко, Марина Єлисеєва, Василь Попадинець** та фахівці з моніторингу **Наталія Поставська** і **Світлана Реброста** зустрілися з учнями МАНу, що проходила на базі Охтирського краєзнавчого музею, та ознайомилися з інноваційною діяльністю Охтирського місцевого центру «Охтирський міський центр позашкільної освіти – Мала академія наук учнівської молоді правовий хаб «Vivat Lex».

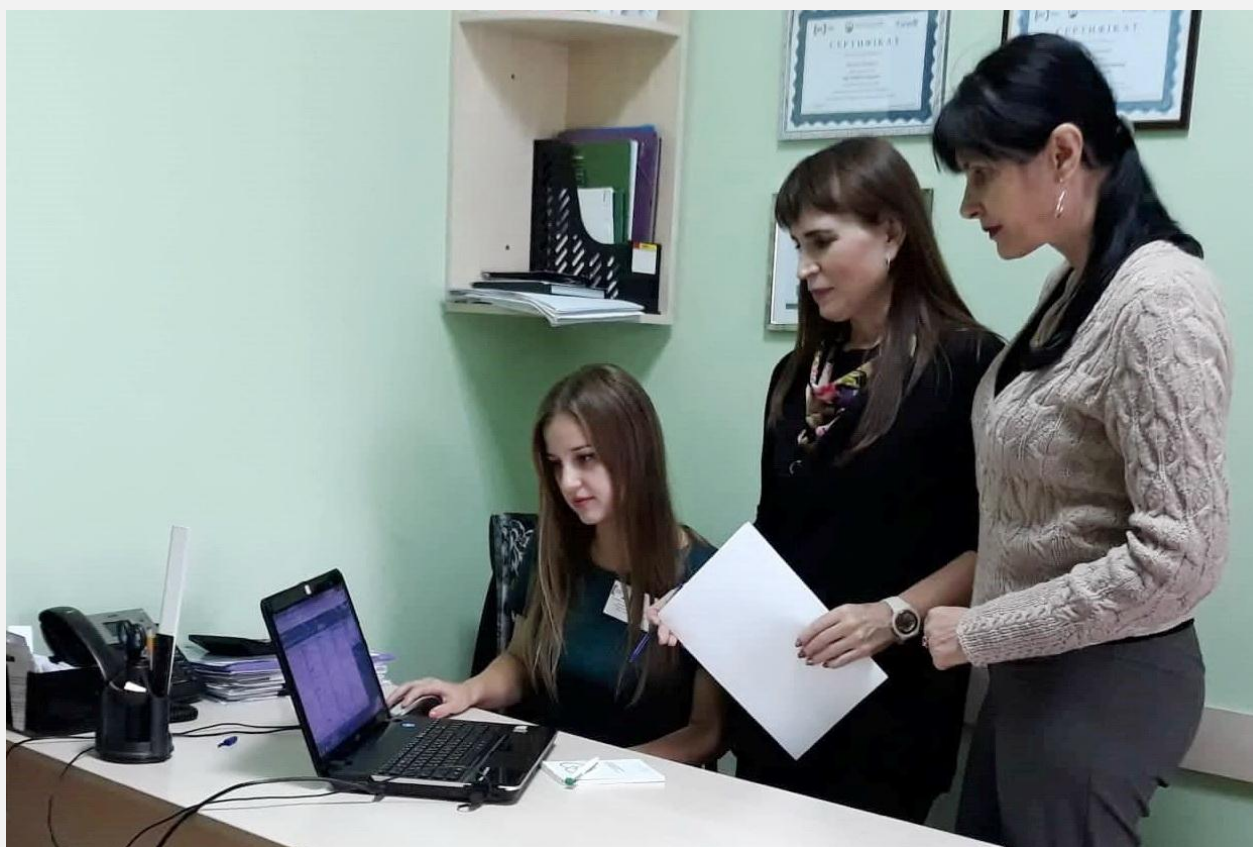
Працівники Охтирського місцевого центру поділилися методичними напрацюваннями щодо даного проекту, аби наші фахівці мали можливість запровадити його на Херсонщині. Також присутні були присутніми на одному із правопросвітницьких заходів і пересвідчилися у тому, що розширенню правових знань, дослідницьких навичок учнів, виховуванню їх у дусі дотримання права і моралі сприяє ефективна співпраця з Охтирським місцевим центром з надання БВПД.

Необхідно сказати, що міжрегіональна комунікація з даним місцевим центром добре налагоджена у нашого Бериславського місцевого центру, і директори **Тамара Козир** та **Марина Груша** мають практичний досвід співпраці. Наприклад, у червні 2018 року **Марина Груша** взяла участь у практичних заходах, які проводилися Охтирським місцевим центром.

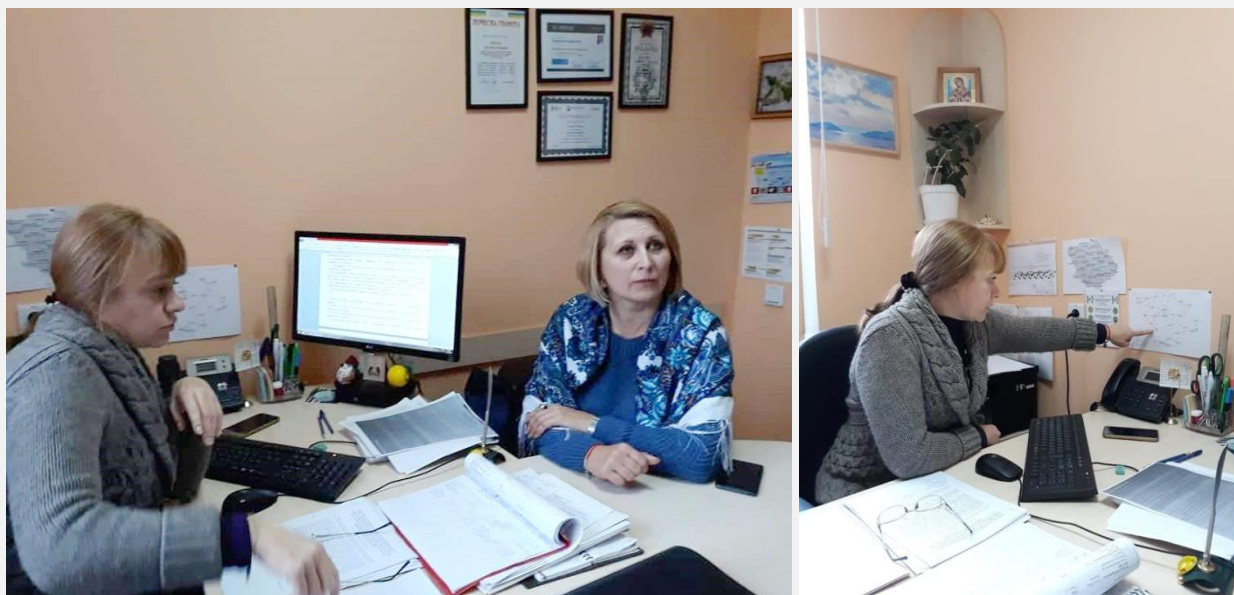
Не менш насиченою було й програма перебування наших фахівців на Потавщині. Вони побували у Регіональному центрі з надання БВПД у Полтавській області.

Плідною і конструктивною була і робота по обміну досвідом між фахівцями з моніторингу - **Анжелою Хоменко**, **Наталією Поставською** та **Світланою Ребристою**. Під час робочої зустрічі фахівці з моніторингу трьох регіональних центрів обговорили проблеми, з якими їм доводиться стикатися під час практичної діяльності, поділилися особистими здобутками і кращими практиками в організації роботи місцевих центрів з надання БВПД. Фахівці з моніторингу розробили проект анкети опитування працівників місцевих центрів своїх областей щодо роботи презентованого електронного інформаційно-правового ресурсу. Робота по співпраці триває, і фахівці з моніторингу також використовують і втілюють на практиці рекомендації та консультативно-методичну допомогу з даного питання, надану

Управлінням координації системи надання безоплатної правової допомоги Координаційного центру з надання правової допомоги.

Марина Єлисеєва ознайомилась з роботою відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги та поспілкувалась з начальником відділу **Людмилою Армеєвою**. Під час зустрічі обговорювались робочі моменти та кращі практики в роботі цього відділу.

У Другому полтавському місцевому центрі з надання БВПД - зустрілись з колективом, розглянули та проаналізували такі питання: як здійснюється розгляд електронних звернень громадян, які форми співробітництва з провайдерами щодо перенаправлення клієнтів використовують в роботі, найпоширеніші питання, з якими звертаються громадяни тощо.

25-26 жовтня **Марина Єлисеєва** та **Світлана Ребрита** взяли участь у науково-практичній конференції «Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти», яка пройшла на базі Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області.

Про актуальні питання безоплатної правової допомоги, її можливості, розвиток, проблемні питання та перспективи розвитку в Україні розповіли учасникам заходу керівники Координаційного центру з надання правової допомоги, керівники системи безоплатної правової допомоги із Полтавської, Сумської, Харківської та Луганської, Чернігівської, Херсонської, Закарпатської, Львівської областей.

Враховуючи питання децентралізації у сучасному суспільстві, учасники конференції говорили про розвиток інституту незалежного провайдера надання безоплатної правової допомоги, що є необхідним елементом у забезпеченні громадян якісними правовими послугами та підвищенню рівня правової обізнаності у суспільстві.

Захід зібрав когорту науковців, представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, судової системи, системи безоплатної правової допомоги з м. Полтави, Києва, Львова, Закарпаття, Херсона, Чернігова, Харкова, Києва, Одеси, Дніпра та Кременчука у сфері застосування європейського права та безоплатної правової допомоги. У конференції взяли участь 26 докторів наук, 24 кандидата

наук, 44 учасники з числа представників органів влади та 21 учасник з числа аспірантів, здобувачів та студентів.

Темі «Розвиток інституту незалежного провайдера як окремих напрямків удосконалення системи надання безоплатної правової допомоги населенню» був присвячений круглий стіл, який пройшов **26 жовтня 2018 року** в приміщенні Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області і в роботі якого взяли активну участь **Марина Єлисеєва** та **Світлана Ребриста**.

Метою проведення круглого столу було обговорення питань забезпечення рівного доступу громадян до правосуддя та правової допомоги шляхом підтримки розвитку незалежних провайдерів безоплатної правової допомоги та посилення незалежності системи надання безоплатної правової допомоги.

Учасники круглого столу обговорили питання залучення ОМС, ГО, волонтерських рухів для надання первинної правової допомоги; утворення та розвитку мережі партнерів та незалежних провайдерів; формування гнучкої системи, що оперативно реагує на правові потреби громади тощо.

Директори регіональних центрів з надання БВПД у Херсонській, Сумській, Чернігівській, Закарпатській, Львівській, Харківській та Луганській областях поділилися досвідом роботи у відповідних регіонах щодо розширення кола незалежних провайдерів.

Про ефективність роботи Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області в цьому напрямку, співпрацю з партнерами розказала **Марина Єлисеєва**. Результатом продуктивної роботи стало підписання 12 провайдерами безоплатної правової допомоги Протоколу про порядок взаємодії суб'єктів надання безоплатної правової допомоги.

Учасники круглого столу узгодили та узагальнили пропозиції, які були ними вироблені під час заходу, що спрямовані на створення в регіонах інституту незалежного провайдера правових послуг.

Більш детально за посиланням:

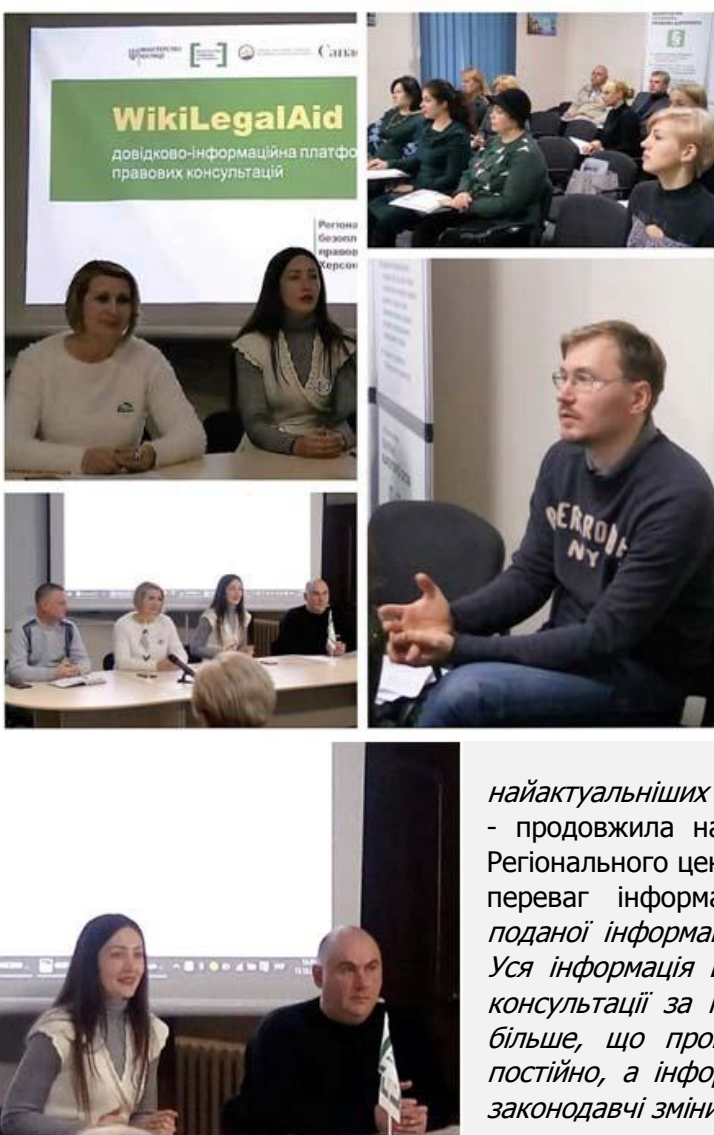
<http://kherson.legalaid.gov.ua/ua/mediafiles/news/2131-mizhrehionalnyi-obmin-dosvidom>

13 грудня, у Херсоні, як і по всій Україні, була презентована довідково-інформаційна платформа «WikiLegalAid», яка відбулась у Регіональному центрі з надання БВПД у Херсонській області.

З вітальним словом до присутніх звернулась директорка Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**. Вона пояснила, що довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid» функціонує за принципом Вікіпедії і постійно поповнюється правовими консультаціями.

Марина Ігорівна зазначила, що, починаючи з 2016 року Координаційним центром з надання правової допомоги здійснювалась

кропітка і велика за обсягом робота, аби сьогодні ця платформа була у відкритому доступі для широкого загалу.

«Правові консультації сформовані таким чином, що відповідь буде зрозумілою і для студентів-юристів, і для пересічних громадян. Не менш важливим є легкий і безкоштовний доступ до інформації», - зауважила керівниця Регіонального центру та додала: «Незалежно від того, де ви знаходитесь - дома, на роботі або у віддаленому районі - у вас є доступ до якісної правової інформації».

*«На сьогоднішній день у WikiLegalAid міститься більше 1400 консультацій з найактуальніших правових питань, з якими звертаються клієнти», - продовжила начальниця відділу організації з надання БВПД Регіонального центру **Олена Іпатенко**, відзначивши ще декілька переваг інформаційно-правової бази: «Це систематизованість поданої інформації, її актуальність, вичерпність та доступність. Уся інформація в базі розташована таким чином, щоб знайти консультації за певною тематикою було зручно та легко, тим більше, що процес оновлення правових консультацій триває постійно, а інформація, що міститься в базі, включає в себе і законодавчі зміни, і зміни в судовій практиці».*

*«Отже, за допомогою цієї бази можна знайти не тільки вичерпну інформацію з правового питання, але й судову практику та зразки судових документів», - резюмувала **Олена Вікторівна**.*

Як користуватися базою, продемонстрував начальник відділу правової інформації та консультації Херсонського місцевого центру з надання БВПД **Фелікс Шмиголь**, а інтегратор даного місцевого центру **Володимир Куценко** підкреслив, що впровадження WikiLegalAid не тільки допомагає фахівцям системи БПД у роботі з клієнтами, але й дає унікальну можливість кожному громадянину самостійно отримати юридичну консультацію, що сприятиме посиленню правової спроможності та правової обізнаності наших громадян.

Відповідаючи на запитання, фахівці системи БПД підкреслили, що тепер скористатися базою правових консультацій може кожен охочий. Головна сторінка WikiLegalAid оновлена, стала більш зручною для користувачів. Для отримання інформації треба ввести у вікні пошуку на головній сторінці слово або його корінь. На екрані з'явиться перелік консультацій, що містяться в базі. Знайти необхідну інформацію можна також через структуру категорій WikiLegalAid за галузями права.

Більш детально – в сюжеті програми «Таврійські новини» на телеканалі «Скіфія».Херсон:

<https://www.facebook.com/skifijantku/videos/388116855289973/?t=5509>

Співпраця між системою БПД та установами виконання покарань триває вже кілька років, адже засуджені потребують захисту своїх прав так само, як і всі інші громадяни. І підписаний 05.10.2018 Меморандум про співпрацю між Регіональним центром з надання БВПД у Херсонській області та ДУ «Херсонський слідчий ізолятор» і філією ДУ «Центр пробації» в Херсонській області сприятиме вдосконаленню процесу надання правової допомоги засудженим, а також системності й ефективності здійснюваних заходів.

Вирішенню цих нагальних питань і була присвячена робоча зустріч начальника відділу організації надання БВПД Регіонального центру **Олени Іпатенко** та начальника відділу виховної роботи Херсонського слідчого ізолятора **Юрія Караулова**, яка відбулась 21 грудня.

Створення на базі Херсонського слідчого ізолятора дистанційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги стало ключовим питанням зустрічі.

Також сторони розробили та затвердили графік роботи дистанційного пункту до БПД на 2019 рік та порядок надання правової допомоги особам, які відбувають покарання у вигляді позбавлення або обмеження волі, чи утримуються під вартою в місцях попереднього ув'язнення.

Окрім того, **Олена Іпатенко** та **Юрій Караулов** вирішили питання щодо залучення працівників Регіонального центру до роботи з підготовки засуджених до звільнення в рамках реалізації програми диференційованого виховного впливу на засуджених «Підготовка до звільнення».

[1.3.] Децентралізація системи БПД

Взаємодія між регіональними та місцевими центрами БПД, прийняття управлінських рішень

20 листопада в Регіональному центрі з надання БВПД у Херсонській області пройшла керівна рада директорів, на якій підвели підсумки роботи місцевих центрів за 10 місяців поточного року.

Участь у засіданні взяли директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**, начальник відділу моніторингу діяльності місцевих центрів **Світлана Ребреста** та керівники місцевих центрів. Засідання пройшло під головуванням **Марини Єлисеєвої**.

Марина Ігорівна докладно проаналізувала роботу місцевих центрів за 10 місяців поточного року, окремо зупинившись на виконанні квартальних планів, піддавши критичній оцінці випадки некоректного заповнення окремих статистичних показників у звітах про виконання квартальних планів.

Окремим блоком стояли питання планування і здійснення місцевими центрами міжрегіонального обміну досвідом відповідно до Угоди про співпрацю та взаємодію між регіональними центрами з надання БВПД у Полтавській, Сумській та Херсонській областях від 24.10.2018.

Про результати моніторингових візитів до Каховського і Бериславського місцевих центрів з надання БВПД та Високопільського і Нововоронцовського бюро правової допомоги розповіла **Світлана Ребреста**, яка також підбила підсумки проведеного у III кварталі дослідження «таємний клієнт».

18 грудня в Регіональному центрі з надання БВПД у Херсонській області пройшла керівна рада директорів.

Участь у засіданні взяли директорка Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області **Марина Єлисеєва**, начальниця відділу моніторингу діяльності місцевих центрів **Світлана Ребреста** та керівники місцевих центрів. Засідання пройшло під головуванням **Марини Єлисеєвої**.

На порядку денному стояло питання опрацювання існуючої структури в регіоні з урахуванням статистичних показників і навантаження та визначення можливої моделі вдосконалення системи безоплатної правової допомоги в регіоні.

Марина Єлисеєва довела результати аналізу діяльності місцевих центрів та їхніх структурних підрозділів – бюро правової допомоги, заслухала думки та пропозиції колег щодо вдосконалення системи БПД у регіоні, оптимізації процесу надання правової допомоги та знаходження прийнятної моделі, аби мінімізувати та убезпечити можливі ризики, і при цьому покращити доступ громадян до безоплатної правової допомоги. Окрему увагу вона приділила питанню важливості співпраці з органами місцевого самоврядування та розробці місцевих програм.

По даному питанню також виступила **Світлана Ребриста**, яка детально проаналізувала роботу місцевих центрів, піддавши критичній оцінці окремі моменти. Разом з тим фахівчиня з моніторингу не тільки навела статистичні показники, але й дослідила рівень навантаження на кожний місцевий центр.

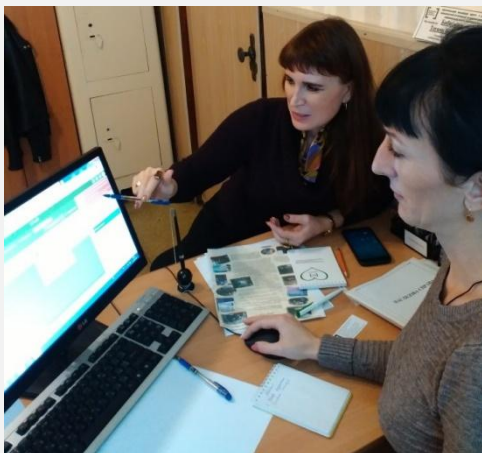
Рішенням керівної ради затверджено оптимізовану модель структури системи БПД у регіоні.

Моніторинг діяльності центрів БПД

31 жовтня начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Світлана Ребриста здійснила плановий моніторинговий візит до Олешківського бюро правової допомоги, яке є структурним підрозділом Херсонського місцевого центру з надання БВПД.

Під час моніторингового спостереження фахівець Регіонального центру звернула увагу на такі напрямки: якість роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги; проведення правопросвітницької роботи; надання доступу до електронних сервісів Мін'юсту, взаємодія з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги.

Крім того, **Світлана Ребриста** здійснила спостереження за консультуванням клієнтів, яких цікавили соціальні питання та встановлення факту права власності на нерухоме майно.

Так, на момент моніторингового візиту працівники Олешківського бюро розробили три інформаційні буклети на актуальну правову тематику: «Торгівля людьми», «Порядок оформлення I групи інвалідності» та «Порядок виїзду дитини за межі України».

Ці буклети працівники бюро спільно із **Світланою Ребристою** розмістили на міжрегіональному інформаційно-правовому ресурсі, що розроблений для спільного використання з колегами із Полтавської та Сумської областей в межах укладеної 24.10.2018 у м. Полтава угоди між регіональними центрами в Херсонській, Полтавській та Сумській областях про співпрацю та взаємодію у правопросвітницькій діяльності.

9 листопада начальник відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Світлана Ребриста та директор Херсонського місцевого центру з надання БВПД Денис Милокостий здійснили спільний моніторинговий візит до Білозерського бюро правової допомоги, яке є структурним підрозділом Херсонського місцевого центру.

Моніторингове спостереження проходило за такими напрямками: правопросвітницька діяльність; взаємодія з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги; надання доступу до електронних сервісів Мін'юсту та якість роботи з клієнтом в частині доступу до безоплатної правової допомоги, вивчались також і майнові потреби даного бюро.

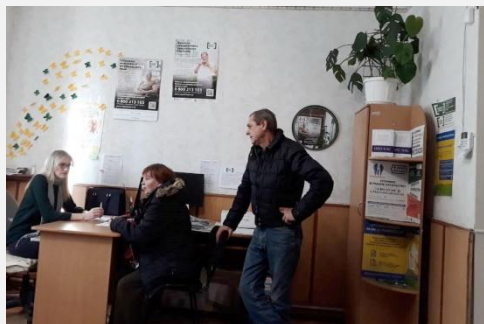
Візит до Білозерського бюро виявився результативним та багатим на конструктивні робочі зустрічі: **Світлана Ребриста** та **Денис Милокостий** не тільки надали консультативно-методичну допомогу працівникам Білозерського бюро правової допомоги з питань здійснення правопросвітницької діяльності, а ще досягли домовленостей з освітянами району та об'єднаної територіальної громади щодо співпраці та впровадження на території юрисдикції бюро довгострокового правопросвітницького проекту «Школа правознавців».

Під час робочих зустрічей з начальником та головним спеціалістом відділу освіти Білозерської райдержадміністрації **Світланою Колесніченко** та **Надією Квадріціус**, а також з начальником та головним спеціалістом відділу освіти Білозерської селищної ради (ОТГ) **Валерієм Білоусом** та **Вікторією Незбай** фахівці системи БПД розповіли про безоплатну правову допомогу, загальнонаціональний проект Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!», тематичні тижні права системи БПД, в межах яких наші юристи проведуть низку правопросвітницьких заходів.

Окрім того, **Світлана Ребриста** запропонувала освітянам ознайомитися з матеріалами проекту «Школа правознавців», який діє на території Бериславського району.

Зазначимо, цей проект Регіональний центр рекомендував для використання всім місцевим центрам в якості позитивного досвіду Каховського МЦ в роботі з категорією «діти».

Оскільки питанням якості надання правових послуг клієнтам в системі БПД приділяється першочергова увага, а зворотний зв'язок з клієнтом дозволяє своєчасно виявити всі чинники щодо удосконалення цієї роботи, то, досліджуючи якість роботи з клієнтом в Білозерському бюро правової допомоги, **Світлана Ребрита** здійснила спостереження за консультуванням клієнтів.

Цього дня Білозерське бюро правової допомоги відвідала клієнтка, чиє питання стосувалося підтвердження групи інвалідності для свого сина. Консультацію надавала головний спеціаліст **Альона Василевич**.

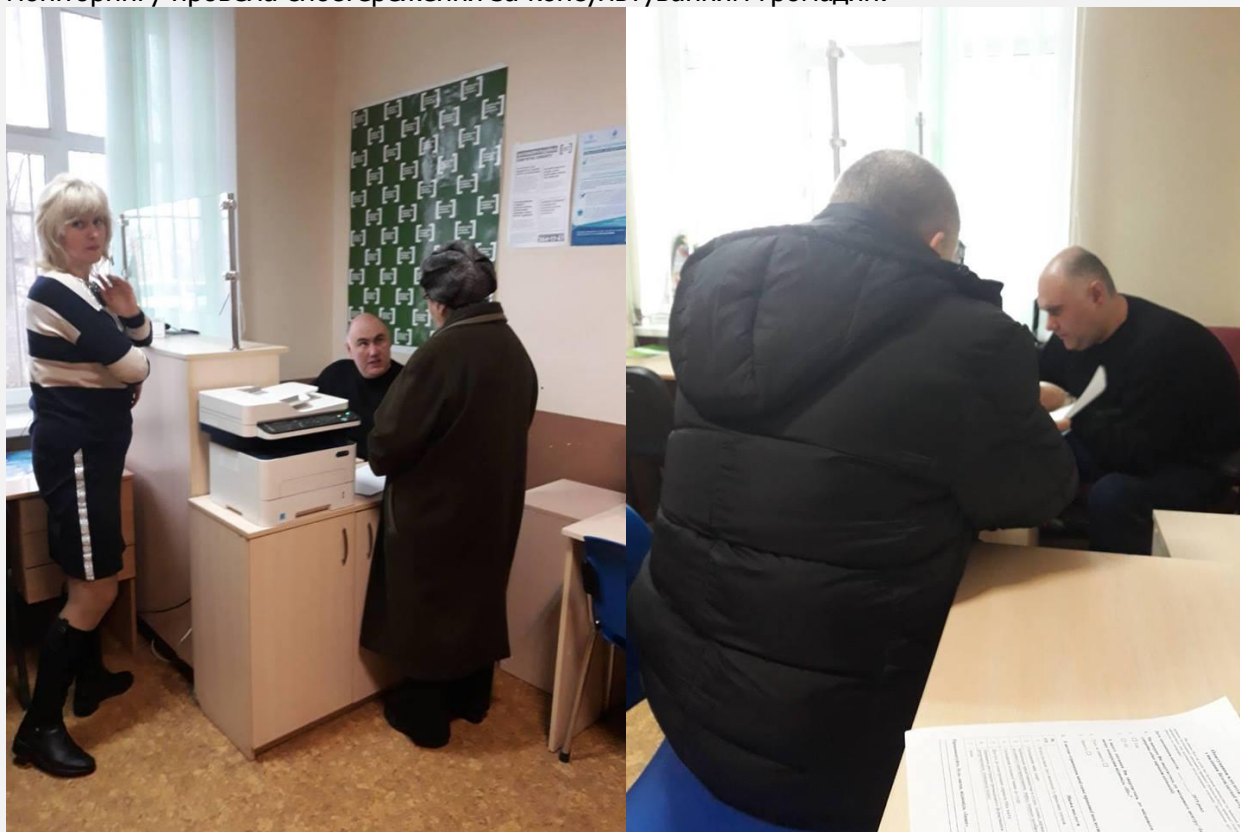
В ході моніторингового візиту **Світлана Ребрита** спільно з колегами вивчила зміст анкет зі скриньки «для відгуків», в яких клієнти висловили задоволеність отриманими послугами, та пропозиції клієнтів.

Під час робочої наради фахівець Регіонального центру поділилася з напрацюваннями колег із інших регіонів та розповіла про мету міжрегіонального інформаційно-правового ресурсу, який розроблений для спільного використання працівниками із Полтавської та Сумської областей в межах укладеної 24.10.2018 у м. Полтава угоди між регіональними центрами в Херсонській, Полтавській та Сумській областях про співпрацю та взаємодію в правопросвітницькій діяльності.

28 грудня начальниця відділу моніторингу Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Світлана Ребрита відвідала Херсонський місцевий центр з надання БВПД, здійснивши спостереження за його діяльністю і спільно з директором Денисом Милокостим провела скайп-нараду з працівниками Білозерського та Олешківського бюро правової допомоги та надала консультативно-методичну допомогу.

Досліджуючи роботу місцевих центрів, фахівці з моніторингу першочергову увагу звертають на якість надання правових послуг, і зворотний зв'язок з клієнтом, що дозволяє своєчасно виявити недоліки, бо, на глибоке переконання **Світлани Ребритої**, будь-яка установа, яка не здатна прислухатися до своїх клієнтів і покращувати якість пропонованих послуг, приречена на провал. Водночас в ході моніторингового візиту детальному аналізу піддалися й такі напрямки роботи, як правопросвітницька діяльність; взаємодія з іншими провайдерами безоплатної правової допомоги; доступ до електронних сервісів Мін'юсту та інформаційно-правової бази WikiLegalAid, якість роботи з клієнтами в частині доступу до безоплатної правової допомоги.

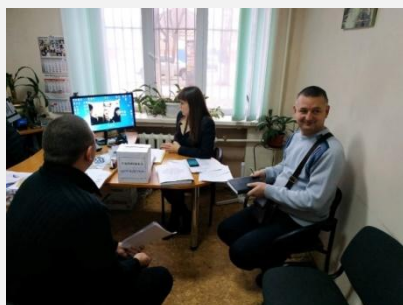
З метою вдосконалення процесу надання правових послуг та поліпшення їх якості фахівчиня з моніторингу провела спостереження за консультуванням громадян.

Окрім того, відвідувачі місцевого центру дізналися про унікальну можливість отримати правову консультацію самостійно, скориставшись довідково-інформаційною платформою правових консультацій WikiLegalAid.

Також **Світлана Ребрита** провела інтерв'ювання з **Надією Теленгою** з питань земельних правовідносин та практики Європейського суду з прав людини. Разом з тим **фахівчиня з моніторингу** надала колезі ряд рекомендацій та консультативно-методичну допомогу.

Спільно з працівниками місцевого центру **Світлана Вікторівна** вивчила зміст анкет клієнтів зі скриньки «Для відгуків», проаналізувала статистичні показники роботи місцевого центру за 2018 рік та приділила увагу кращим практикам у роботі місцевого центру та підпорядкованих йому бюро правової допомоги.

Під час скайп-наради з працівниками Білозерського та Олешківського бюро правової допомоги, яку провели **Світлана Ребрита** та **Денис Милокостий**, працівники бюро повідомили, як вирішується питання прийняття довгострокових правопросвітницьких проектів «Школа правознавців» та «Правова планета», чи є відповідна підтримка з боку органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій стосовно впровадження на адміністративних територіях районів юрисдикції бюро даних проектів.

Говорячи про важливість правової освіти дітей та молоді, **Світлана Ребрита** звернула увагу також на правове виховання. Працівники бюро, своєю чергою, обмінялися думками щодо проведення правопросвітницьких заходів для дітей в ігровій формі та поділилися враженнями від правової гри «Важниця права», яку вони презентували під час Всеукраїнського тижня права і яку, без сумніву, будуть широко використовувати і в подальшому.

Ще одна позитивна ознака в роботі Херсонського місцевого центру, на яку звернула увагу **Світлана Ребрита**, це здатність та бажання керівника **Дениса Милокостого** в координації з Регіональним центром вивчити та своєчасно вирішити майнові потреби підпорядкованих бюро, що в значній мірі сприяє підвищенню рівня якості наданих послуг та зручності для перебування клієнтів у приміщеннях бюро.

Як швидко мова зайшла про облаштування приміщень, то слід висвітлити й цей напрямок роботи. Фахівчиня Регіонального центру досліджувала, наскільки зручним та ефективним є отримання правової допомоги для клієнтів Херсонського місцевого центру, у тому числі клієнтів з дітьми; чи мають відвідувачі доступ до електронних сервісів Мін'юсту та інформаційно-правової бази WikiLegalAid, чи зможуть вони скористатися роздатковими матеріалами.

За результатами спостереження **Світлана Ребрита** зробила висновок: приміщення Херсонського місцевого центру з надання БВПД є зручним для клієнтів системи БПД, відвідувачі мають доступ до електронних сервісів Мін'юсту та інформаційно-правової бази WikiLegalAid, в наявності дитячий куточок та інформаційні стенди з актуальними роздатковими матеріалами.

Управління людськими ресурсами

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області Марина Єлисеєва та начальник відділу моніторингу Світлана Ребрита взяли участь у засіданні круглого столу «Проблемні питання сьогодення в Україні», який 8 листопада відбувся в місті Каховка.

місцевих центрів.

Ініціатором заходу виступив Каховський місцевий центр з надання БВПД за сприянням Каховської міської ради.

Як повідомили організатори, мета заходу - обговорення проблемних правових питань, які виникають під час

роботи, та шляхи їх вирішення. Окрім того, це і навчання працівників, які мають підвищити свою правову обізнаність з проблемних питань, що виникають на практиці, оскільки тематика питань була запропонована саме ними за попереднім вивченням правових потреб.

Відкриваючи захід, в.о. директора Каховського місцевого центру **Руслан Поляков** зазначив: *«Немає безнадійних чи негативних питань. Завжди слід чітко роз'яснювати ситуацію клієнту і правильно організувати робочий процес, оскільки якість наданих послуг є першочерговою ознакою, за якою клієнти формують свою думку про систему БПД».*

Проблемні питання під час реєстрації актів цивільного стану, отримання паспорту, реєстрації місця проживання, соціального захисту населення – ось не повний перелік обговорюваних питань. Доповідачами виступили керівники районних відділів ДРАЦС, сектору ДМС, реєстрації місця проживання осіб та персоналізованого обліку УПСЗН Каховської міської ради.

Своїми поглядами щодо довгострокового правопросвітницького проекту «Школа правознавців» поділилися директор та заступник директора Каховської міської ЗОШ № 4 **Галина Гондаревата Оксана Розискул**.

Освітняни розповіли присутнім, що на базі ЗОШ №4 почав діяти проект «Школа правознавців», і для учнів 9-х класів, які вивчають «Правоознавство», проводяться уроки, семінари та практичні заняття з використанням інноваційних підходів.

Необхідно додати, що цей проект відділ моніторингу Регіонального центру з надання БВПД рекомендував до впровадження на територіях юрисдикцій Голопристанського, Бериславського та Херсонського місцевих центрів як позитивний досвід роботи з категорією «діти».

Обговорення проблемних питань сьогодення пройшло у формі жвавої дискусії. Представники системи БПД та фахівці інших державних установ і організацій поділилися своїм позитивним досвідом, здобутками і напрацюваннями.

[1.5.] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (КІАС) та впровадження інших новітніх інформаційних технологій

На виконання завдання щодо Автоматизації бізнес-процесів в системі БПД, в тому числі бюджетне та фінансове управління фахівцями Регіонального центру підтримуються в актуальному стані налаштування у фінансовому відділі РЦ програмних засобів для електронного документообігу та фінансового управління:

- ❖ мережа розпорядників та одержувачів державних коштів;
- ❖ програмне забезпечення Ощадбанку «клієнт-банк».

Також було налаштовано ПО «клієнт-Казначейство». Підтримується в актуальному стані телефонний довідник, робота електронної пошти на регіональному домені.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ

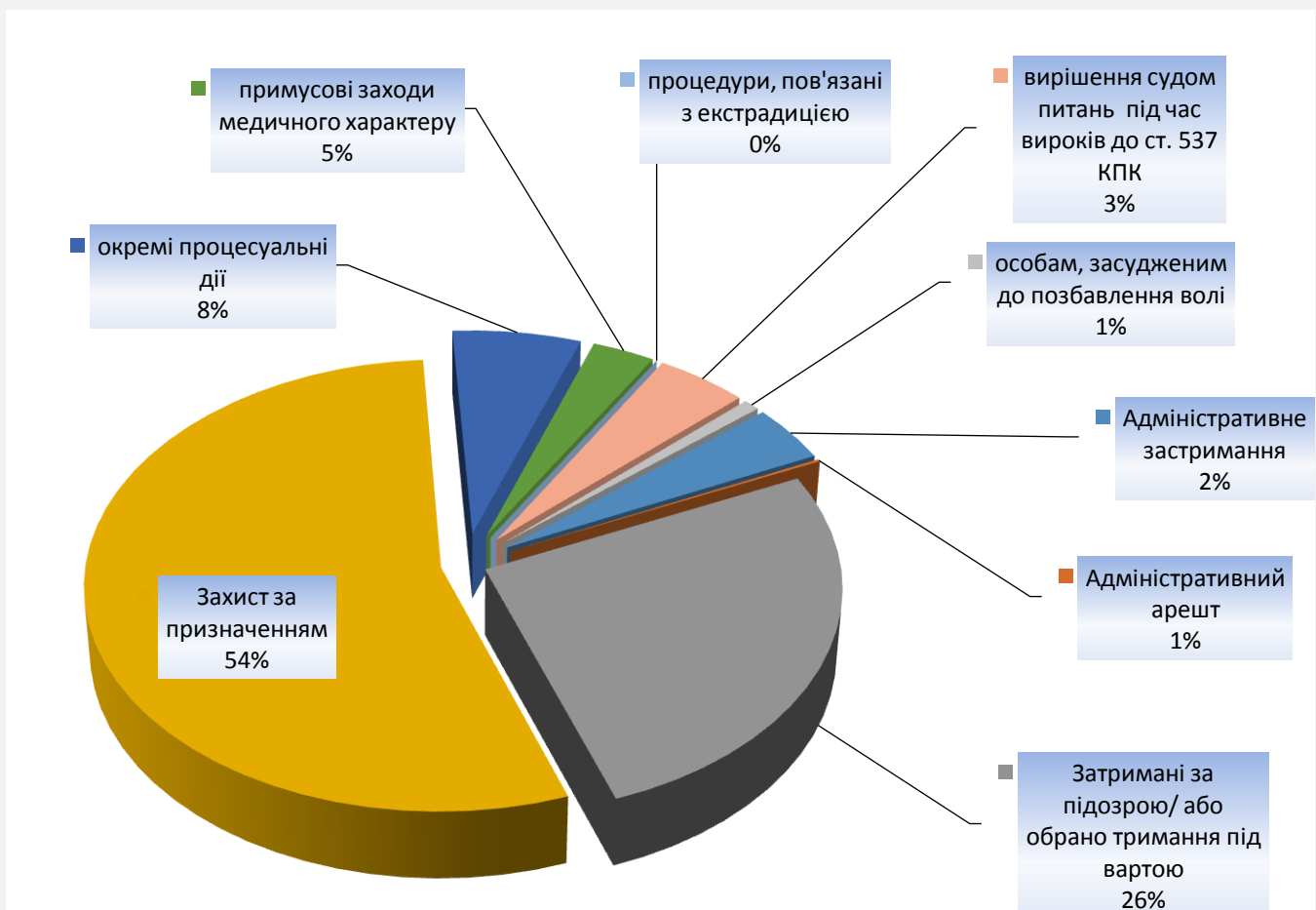
Фахівці Регіонального центру систематично участь у формуванні єдиного інформаційного простору системи безоплатної правової допомоги в Україні і надають до Інформаційного дайджесту України інформацію про важливі факти та події у системі, кращі практики як адвокатської діяльності.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з **01 жовтня по 31 грудня 2018 року** Регіональним центром з надання БВПД у Херсонській області було видано **604** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **12** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **1** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **157** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **325** – для здійснення захисту за призначенням;
- **53** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **29** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **21** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **16** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Кругова діаграма по розподілу осіб за звітний період з наростаючим підсумком:

З метою підвищення якості надання БВПД регіональним центром **у продовж звітнього періоду:**

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у **18** судових засіданнях у кримінальних провадженнях;
- проведено **3** бесіди з клієнтами;
- проведено **1** анонімних анкетувань адвокатів;
- поведено **60** перевірок достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб'єктів права на БВПД.